

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Disputatio Theologica Solennis De Termino Salutis
Humanae Peremptorio**

**Neumann, Johann Georg
Green, Georg Sigismund**

Vitembergae, 1700

§. VIII

urn:nbn:de:bsz:31-105555

Calovius ; De Limite misericordie Dei, nihil in scripturis : (audi iudicium Summi, & in Scripturis versatissimi Theologi) qua undiquaq, misericordiam Dei summam, nullumq, finem habentem depradicant ; nusquam limes ei figitur, sed vocem Dei nos gratiose vocitantis audire jubemur, cujus finis est nostra gratiofa conuersio. Adhortamini vosmet ipsos per singulos dies, donec hodie cognominatur, ut non obduretur quis ex vobis fallacia peccati. Pharaon excitatus viva voce & miraculis ad pœnitentiam fuit. NB. ad extremum vitæ terminum. Nam etiam tunc, ubi transire per mare rubrum sicco pede videbat Israelitas, NB. adhuc tempus erat, ad sanio rem mentem redeundi, a persecutione eorum desistendi, & contra Deum belligerandi. Neq, Cananai, absoluto aliquo decreto, a misericordia exclusi erant, quin potuerint visis & auditis miraculis sese humiliare, & gratiam consequi, quod exemplo Rahabi & Gibeonitarum constat. Bibl. Illustr. ad h. l. p. 527.

§. VIII.

Secundo, oraculum Apostolicum pro orthodoxa causa maxime militat : An divitias bonitatis Dei & tolerantia lenitatisque contemnis, ignorans, quod bonitas Dei ad pœnitentiam te invitat ? Rom. II, 4. Apostolus I, compellat, Gentiles æque ac Judæos ; id quod tum σὺνέχεια, cum præcedente capite v. 14. 15. seq. tum generalis appellatio : o homo, v. 1. b. cap. ut & distributio in Judæos & Gentes v. 9. 10. ad oculum ostendunt. Illi scelerum convicti erant ; hi autem nihilo sanctiores, condemnabant ceteros, & ideo duplo erant pejores. Nam gloriabantur de Lege : & tamen per legis transgressionem Deum offende bant. v. 23. Inter Gentiles erant : Idololatræ, iniusti, scortatores, incestuosi, dolosi, avari, obtrectatores, Dei osores, quin & traditi in sensum reprobum, ac digni morte æterna, c. 1. 2. 4. 25.

E

seqq.

seqq. Inter Judæos vero: qui docebant alios, seipfos non docebant, qui predicabant non furandum, & furabantur ipsi: dicebant, non adulterandum, & adulterium committebant, cap. 11, 20, *seqq.* Ecquis, his ipsis per hypothesin fanaticam, non terminum gratiæ & salutis decrivisset? & tamen obvias habebant divitias bonitatis, tolerantia & lenitatis divine: & tamen a bonitate Dei ad pœnitentiam invitabantur. *b. t.* Nam ex Gentilibus Apostolus dicit, ablutos sanctificatos & iustificatos fuisse per nomen Domini JESU, qui antea fuerant scortatores, idololatra, molles, ebriosi &c. 1. Cor. VI, 10. 11. Ex Judæis vero non minor multitudo ad Christum conversa fuit: vides frater, quot millia sint Judæorum, qui crediderunt. Act. XXI, 20. Ne vero a scopo recedere videar, summatim hæc connecto: Quoscumq; Deus voce Apostolica compellat, & ad amplectendas divitias bonitatis, tolerantia & lenitatis adhuc invitat, illos ab aditu gratiæ & salutis, termino peremptorio minime exclusit; Atqui, non lapsos tantum Judæos, sed & Gentiles, & illos quidem peccatores maxime enormes, Deus, Apostolica voce compellat &c. E. II. amplitudinem & abundantiam gratiæ conceptissimis verbis celebrat, eamque πλεον vocat τῆς χρισότης & Θεῶ, καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας, & denique τὸ χρισόν. Neque verò hæc confusam farraginem indicant, sed cumulum pulcre ordinatum. Nam χρισότης se exerit in conferendis bonis, quibus Deus nos mactat: ἀνοχὴ inferendis peccatoribus, quos tolerat; μακροθυμία in instigendis pœnis, quas differt. Singula hæc συλλήθην quasi copulat, & τὸ χρισόν appellat, s. beneficium, Servatoris merito partum: in quo cum ipsa Dei Patris χρισότης fundata fit, minime otiosa, aut simulatoria hæc putari debet, in procuranda hominum salute, sed maxime negotiosa ac se-

ac feria; ideoque εἰς μετάνοιαν ἄγει, ad pœnitentiam ducit. Nimirum, per Legem cor pulsat & conterit, unde *congritio*: per Evangelium reficit ac solatur, unde *fides*: quæ adeo pœnitentiam constituunt. Itaque hæc *longanimitas* Dei non tantum *dilationem pœne* & quandam ἀρνησιον, sed *operationem gratia*; adeoque τελείωσι & influxum realem infert. Nam α) vox ἄγειν operationem & assistentiam evincit, non violentam quidem, sed gratiosam & mediis divinis congruam; imo plus quam *vocare* notat, *conf. Rom. 8, 14. Gal. 5, 18. 1. Cor. 12, 21, β)* particula εἰς, terminum actionis gratiosæ arguit, ducentis εἰς μετάνοιαν. Sic Deus *custodit nos εἰς σωτηρίαν 1. Petr. 1, 3.* & μακροθυμεί εἰς ἡμᾶς, *longanimus est in nos, 2. Petr. 3, 9.* Ideoque hanc μακροθυμίαν, & *longanimitatem Domini*, perinde ac *salutem ipsam aestimare*, nos jubet Petrus *l. c. vers. 25. 1. Tim. 1, 16.* Sed γ) quo usque circa hominis salutem operatur illa? respondet textus: usque ad *judicium hominis ultimum, quo unicuique Deus pro factis sit redditurus; obedientibus quippe gloriam & vitam aeternam; refractariis indignationem & iram. v. 5. 6. 7. 8.* Atque hoc, nervosa oppositione, θησαυρίζειν collectionem ira, vocat: nec id Deo adscribit, sed homini ipsi: *juxta duritiam tuam, & cor impœnitens colligis σιωπῶν tibi ipsi iram in die ira, quo patebit justum judicium Dei, v. 5.* Itaque sic argumentamur: *Cujuscunque longanimitas tam ampla & adundans est, ut circa contumacissimos etiam peccatores convertendos, gratiose occupetur, & usq. ad ultimum hominis judicium operosa sit; illa minime vel liganda, vel termino quodam fatali perimenda est. Atqui Dei longanimitas tanta est &c.* Ergo. Qui contrarium asseruerit, hostis erit misericordiæ, peremptor pœnitentiæ, & ut verbo dicam: Novatianus.